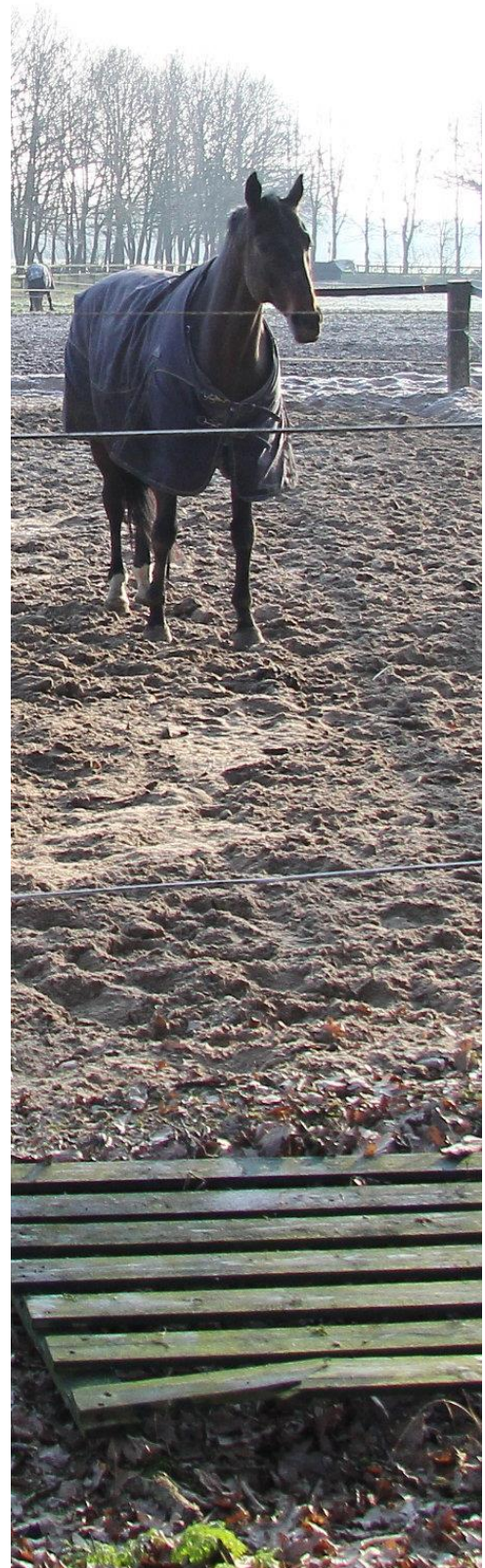

Quick Scan Flora en Fauna

inclusief onderzoek vaste rust- en verblijfplaatsen

Uitbreiding Park Berkenrhode

Wekerom

Quick Scan Flora en Fauna

inclusief onderzoek vaste rust- en verblijfplaatsen

Uitbreiding Park Berkenrhode

Wekerom

Titel	Quick Scan Flora en Fauna Park Berkenrhode + onderzoek vaste rust- verblijfplaatsen
Uitvoering	Bureau Bleijerveld/Ruimte voor Advies
Opdrachtgever	Buro Boot Plesmanstraat 5 3900 AM Veenendaal
Datum	13 augustus 2020
Status	versie 5

Andringastrjitte 27
8495 JZ Aldeboarn

mob 06-40559568
bleijerveld@ruimtevooradvies.nl

www.ruimtevooradvies.nl

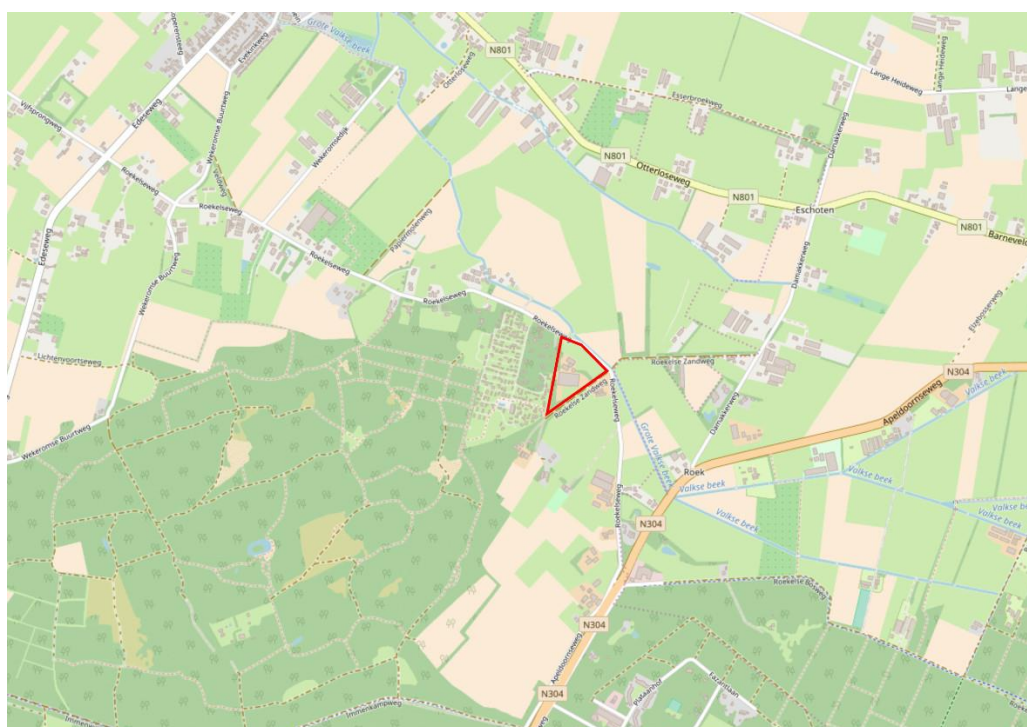
Inhoudsopgave

1	Inleiding	1
1.1	Aanleiding & doel	1
1.2	Methoden	2
1.3	Plangebied	2
1.4	Ingreep	5
2	Beschermde gebieden	6
2.1	Aanwezigheid beschermde gebieden	6
2.2	Effecten beschermde gebieden	7
3	NDFF-gegevens	8
4	Beschermde soorten	9
4.1	Planten	9
4.2	Zoogdieren	9
4.3	Vleermuizen	9
4.4	Vogels	14
4.5	Amfibieën	16
4.6	Reptielen	16
4.7	Vissen	16
4.8	Ongewervelden	17
4.9	Samenvatting	17
5	Conclusies	18
5.1	Beschermde gebieden	18
5.2	Beschermde soorten	18
	Bronnen	20
	Bijlage I. Wettelijk kader en beleidsbeleid	

1 Inleiding

1.1 Aanleiding & doel

Aan de Roekelseweg ten zuidoosten van Wekerom bevinden zich verblijfsrecreatieterrein Park Berkenrhode en een manege (Figuur 1). Het voornemen bestaat om de manege te beëindigen en het terrein bij het recreatiepark te voegen. Hiermee is onder meer de sloop van gebouwen gemoeid. Onder meer bij ruimtelijke ingrepen dient rekening te worden gehouden met beschermde soorten en gebieden. Wet- en regelgeving omtrent deze soorten en gebieden is vastgelegd in de Wet Natuurbescherming (Wnb, 2017) en de provinciale structuurvisie/ verordening (EHS/NNN).

Figuur 1. Buitengebied van Wekerom met globale ligging plangebied (rood).

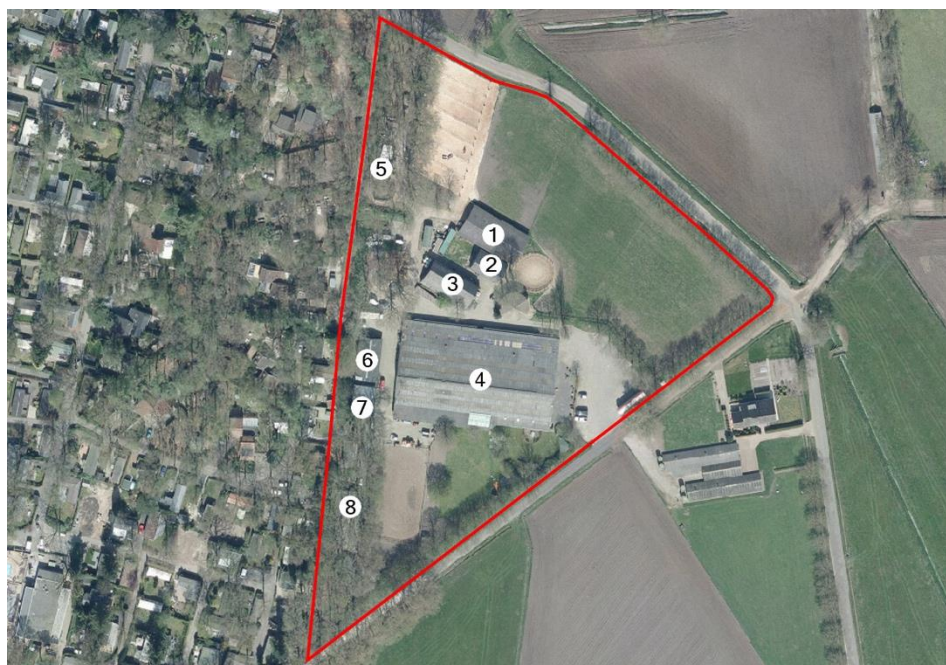
Het onderhavige rapport beschrijft de resultaten van een zogenaamde quick scan van beschermde natuurwaarden in en rond het plangebied. De rapportage kan dienstdoen als onderbouwing bij bestemmingsplanwijzigingen en ontheffings- of vergunningaanvragen in het kader van de Wet Natuurbescherming of Omgevingsverordening. Een quick scan betreft een beoordeling van de aanwezige natuurwaarden in en rond het plangebied. Bronnenonderzoek, een terreinbezoek en ecologische kennis vormen de basis van de beoordeling. De quick scan is een momentopname en geen standaard veldinventarisatie waarbij meerdere veldrondes in een seizoen worden uitgevoerd. Een quick scan geeft daardoor een beperkter beeld dan een standaard veldinventarisatie. Omdat het onderzoek een momentopname betreft kan geen rekening worden gehouden met de dynamische aspecten van natuur, zoals migratie en kolonisatie door soorten en veranderd terreingebruik en -beheer na afloop van het onderzoek.

1.2 Methoden

Bij de beoordeling van het plangebied is een bronnenonderzoek verricht naar het voorkomen van beschermde soorten en de ligging van beschermde gebieden in de regio. Daarvoor zijn de Nederlandse Databank Flora en Fauna (NDFF) geraadpleegd en, indien nodig, verspreidingsatlassen. Voor de ligging van beschermde gebieden is gebruik gemaakt van Synbiosys.alterra.nl en de digitale atlas van provincie Gelderland. Op 6 februari 2018 is het plangebied bezocht. Daarbij is gelet op de daadwerkelijke aanwezigheid van beschermde soorten en indirecte aanwezigheid in de vorm van sporen (verblijfplaatsen, wissels, pootafdrukken en dergelijke). Verder is het terrein beoordeeld op de geschiktheid voor beschermde soorten (habitatbeoordeling). In 2018 is vervolgens aanvullend onderzoek verricht naar vaste rust- en verblijfplaatsen van steenuil en vleermuizen. In 2020 is onderzoek gedaan naar huismus en het vleermuisonderzoek met betrekking tot laatvlieger geactualiseerd.

1.3 Plangebied

Het recreatiepark en de manege liggen op de grens van de Veluwe en de Gelderse Vallei nabij Wekerom (fig. 1 & 2). Het landbouwgebied dat aan de terreinen grenst is relatief open met grote percelen, maar ook regelmatig singels en veel erfbeplanting. Oppervlaktewater speelt een kleine rol in het gebied. De meeste kavels beschikken over droge greppels, maar vanaf de Veluwe lopen ook kleine beken door het gebied, onder meer langs de manege. Het gaat om de gerationaliseerde Grote Valkse Beek die het karakter heeft van een stromende sloot. Op de manege is geen oppervlaktewater aanwezig. De manege heeft het karakter van een boerenerf met een kleine boerderijwoning, enkele stallen en schuren en een groot manegegebouw. Langs de grens met het recreatiepark staan ook enkele recreatieverblijven. Verder bestaat het erf voornamelijk uit weiland. Op de grens met het park loopt een strook met oudere eiken en rond het terrein ligt een wal met jong gemengd bosplantsoen erop. Verder staan verspreid in plangebied nog bomen en struiken, waaronder een oudere bomenrij langs de inrit.

Figuur 2. Manegeterrein met plangrens (rood) met links Park Berkenrhode.

De gebouwen zijn op verschillende wijze geconstrueerd. Hieronder volgt een korte schets per gebouw die correspondeert met de nummering in figuur 2.

Gebouw 1 is een relatief moderne paardenstal uit 1985 met enkelvoudige betonnen en houten wanden en een golfplaten dak zonder beschot. Het gebouw is goed toegankelijk voor fauna.

Gebouw 2 is de oorspronkelijke woning uit 1920 met bakstenen gevels en een pannendak. Er is geen spouw aanwezig. Het dak heeft aan de kopgevels een nauw op de gevel sluitende overstek met aan de westzijde een windveer over de pannen en aan de oostzijde onder de pannen. De ruimte onder de pannen is toegankelijk voor fauna.

Gebouw 3 is een relatief oude stal met zolder uit 1950 met enkelwandige deels houten en deels gemetselde gevels. Het dak is bedekt met golfplaten zonder beschot. Verschillende dakplaten missen, waardoor de zolder zeer open en toegankelijk is voor fauna.

Gebouw 4 wordt gevormd door het manegegebouw dat uit 1975 stamt. De grote hal bestaat grotendeels uit een rijbak. Kleine gedeelten van het gebouw hebben de functie van stal en woning. Aan de zuidzijde is een afdak aangebouwd. Het dak is bedekt met golfplaat die over de kopgevels is gebogen en strak op de muur is vastgeklonken. Ter hoogte van de stal en het woongedeelte is een beschot van isolatieplaat aangebracht. Boven de rijbak is het dak enkel. De gevels bestaan uit gemetselde betonblokken. Er is geen spouw aanwezig. De ruimte onder het dak lijkt toegankelijk voor fauna.

Gebouw 5 is een oud vakantieverblijf van plaatmateriaal en een bitumen dak. Er is geen spouw aanwezig. De woning is niet toegankelijk voor fauna.

Gebouw 6 is een betrekkelijk nieuwe paardenstal die is opgebouwd uit enkellaagse, houten wanden en een golfplaten dak zonder beschot. Het gebouw is goed toegankelijk voor fauna.

Gebouw 7 is een carport met houten wanden en een golfplaten dak. Alle onderdelen zijn enkelwandig. Het gebouw is goed toegankelijk voor fauna.

Gebouwen 8 zijn drie oudere vakantieverblijven met gevels van plaatmateriaal en schrootjes. Het dak is met bitumen bedekt. De gebouwen beschikken niet over een spouw. De gebouwen zijn niet toegankelijk voor fauna.

Figuur 3 t/m 10. Gebouwen op het terrein met van links naar rechts achtereenvolgens gebouw nr. 1, 2, 3, 4, 5, 6 & 7, 8 en 9. Figuur 10 geeft een beeld van het manegeterrein.

1.4 Ingereep

Het voornemen bestaat om het plangebied bij het recreatiepark te trekken (fig. 11). In dit kader wordt alle bebouwing gesloopt. Het nieuwe ontwerp bestaat uit 3 hoofdstructuren: Aan de voorzijde worden familiewoningen gerealiseerd in een halfopen landschap. De zuidzijde wordt ingericht als bos met een aantal open boskamers, waarin recreatiewoningen worden geplaatst. In de groenstrook tussen het park en de manege worden niet vitale/dode bomen verwijderd. Van bovenaf behoudt het een volledige kroondekking. Tussen de bomen worden middels een half-verharding parkeerplaatsen gerealiseerd.

Figuur 11. Inrichtingsschets toekomstige situatie manegeterrein.

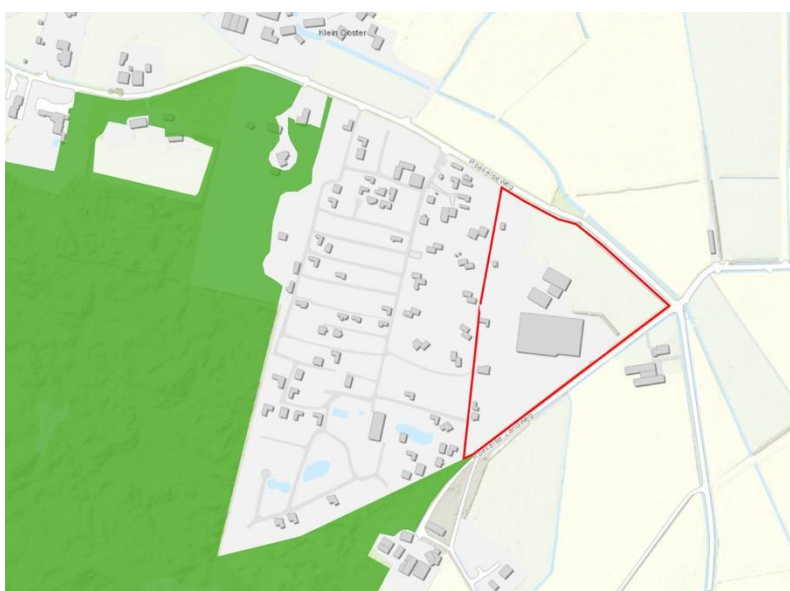
2 Beschermde gebieden

2.1 Aanwezigheid beschermde gebieden

Het plangebied heeft voor een klein deel de status Groene Ontwikkelingszone (GO) en Gelders Natuurnetwerk (GNN). Het gaat om de groenstrook tussen het park en de manege (fig. 12). Hiervan behoort de noordelijke helft tot de GO en de zuidelijke helft tot het GNN. Verder heeft de haag in de zuidelijke hoek van het plangebied de status GNN. Het bosgebied ten westen en zuiden van het recreatiepark behoort tot Natura 2000-gebied Veluwe (fig. 13). Alleen de zuidpunt van het plangebied grenst aan het Natura 2000-gebied.

Figuur 12. Ligging plangebied (rood) t.o.v. NNN (groen) en Groene ontwikkelingszone (lichtgroen).

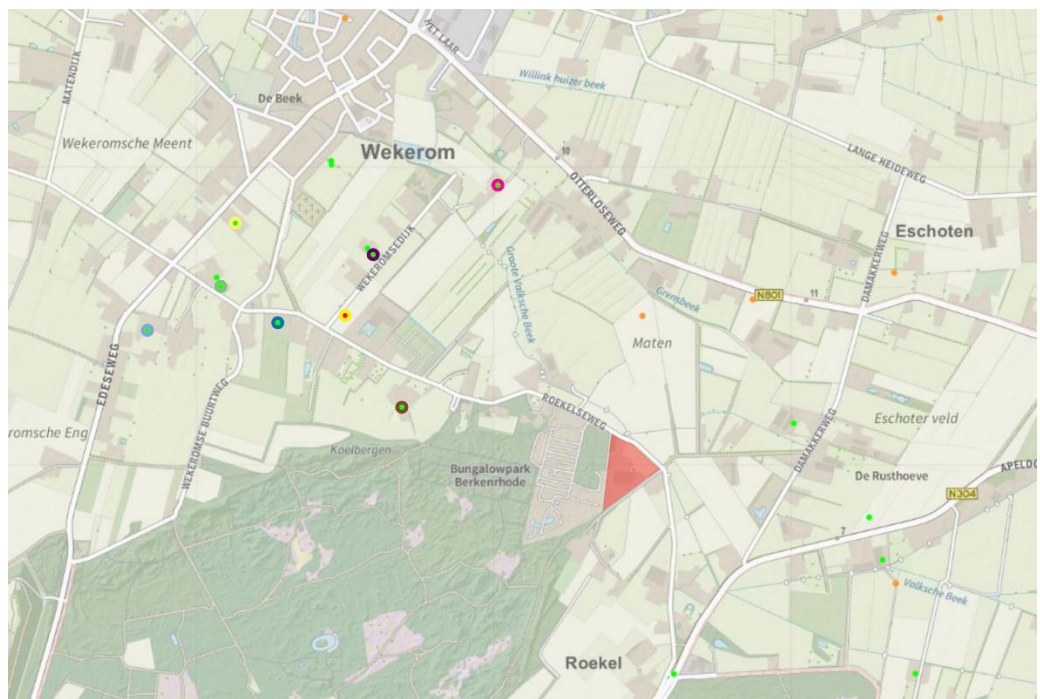
Figuur 13. Ligging plangebied (rood) t.o.v. Natura 2000-gebied (groen).

2.2 Effecten beschermde gebieden

Het plan voor de herinrichting van het manegeterrein heeft geen wezenlijke effecten op de beschermde gebieden. In de huidige situatie wordt het plangebied al intensief gebruikt als recreatieterrein. Uit de berekening van de verkeersgeneratie van het plan blijkt dat het aantal verkeersbewegingen in de toekomstige situatie daalt ten opzichte van het huidige gebruik [1]. Ook verdwijnen de paarden uit het gebied. Hieruit volgt dat het plan geen extra stikstofuitstoot tot gevolg heeft. Ter bevestiging hiervan heeft de initiatiefnemer een stikstofberekening laten opstellen voor zowel de gebruiks- als aanlegfase. Wel moet bij de herinrichting rekening worden gehouden met de beschermde status van de groenstrook in de zuidhoek. Deze is deels aangewezen als Gelders Natuurnetwerk. Dit deel krijgt in het nieuwe bestemmingsplan de Bestemming Natuur of Groen.

3 NDFF-gegevens

In de NDFF zijn de afgelopen tien jaar geen waarnemingen van beschermde soorten uit het plangebied bekend. In de omgeving zijn beschermde soorten uit de soortgroepen zoogdieren en vogels in de NDFF opgenomen. Van de zoogdieren zijn Das, Eekhoorn, Gewone dwergvleermuis en Laatzvlieger waargenomen. Van Das zijn enkele waarnemingen in het agrarische gebied rond het plangebied bekend. De laatste waarneming stamt uit 2007. Het is aannemelijk dat de soort in het bosgebied ten zuidwesten van het park voorkomt en foerageert in het buitengebied eromheen. Van Eekhoorn zijn enkele waarnemingen op het park gedaan. Er kan vanuit worden gegaan dat deze soort op alle besloten plaatsen voorkomt. Van beide soorten vleermuizen zijn enkele waarnemingen in het buitengebied rond het plangebied gedaan. Beide soorten verblijven in gebouwen en behoren tot de algemeenste soorten vleermuizen. Van de soortgroep vogels zijn allerlei algemene soorten zonder vaste nestplaats waargenomen die kenmerkend zijn voor bos en landelijk gebied. Er worden twee soorten vermeld die beschikken over vaste nestplaatsen, te weten Steenuil en Huismus. Van Steenuil bevinden zich verschillende territoria in het agrarische gebied rond de manege. In figuur 14 zijn de waarnemingen van Steenuil tussen 2000 en 2018 weergegeven. Een deel heeft betrekking op territoria.

Figuur 14. Waarnemingen van Steenuil tussen 2000 en 2018. De grote stippen hebben betrekking op vastgestelde territoria in 2013.

4 Beschermde soorten

4.1 Planten

Het plangebied wordt intensief gebruikt voor beweiding van paarden, opslag van mest, groenafval en andere bedrijfsactiviteiten. Delen van het terrein zijn vegetatieloos door intensieve betreding door paarden. De bodem is overal voedselrijk. Her en der groeien soorten die kenmerkend zijn voor voedselrijke, verstoorde bodem, zoals Gewone vogelmuis, Knopkruid, Grote brandnetel, Grote weegbree en Gewone melkdistel. In de bosstrook groeide voornamelijk Klimop en uitheemse tuinsoorten. Er zijn geen beschermde plantensoorten in het plangebied gevonden. Het veldbezoek is uitgevoerd in een periode van het jaar die weinig geschikt is voor de inventarisatie van planten. Op grond van het grondgebruik en de regio wordt het voorkomen van bedreigde en beschermde soorten uitgesloten geacht.

4.2 Zoogdieren

Alle inheemse soorten zoogdieren met uitzondering van Mol zijn in meer of mindere mate beschermd. Tijdens het veldbezoek zijn geen zoogdieren waargenomen. Wel zijn sporen van kleine zoogdieren gevonden in de vorm van hollen en uitwerpselen. Van de kleine zoogdieren zijn algemene, nationaal beschermde soorten te verwachten als Gewone bosmuis, Rosse woelmuis en Gewone bosspitsmuis. De uitwerpselen zijn inpandig gevonden en hebben merendeels betrekking op Huismuis. Voor de algemene soorten kleine zoogdieren geldt in provincie Gelderland een algemene vrijstelling van de Wnb in geval van ruimtelijke ontwikkelingen. Huismuis is niet beschermd. Strikter beschermde kleine zoogdieren zijn uit te sluiten op grond van de beschikbare habitats en de regio. Er zijn in het plangebied geen grotere hollen aangetroffen, zodat vaste verblijfplaatsen van bijvoorbeeld Vos en Das zijn uit te sluiten. In de bomen zijn geen evidente holten waargenomen die als verblijfplaats voor Boomarter zouden kunnen dienen. Wat betreft nationaal beschermde soorten zoogdieren zonder algemene ontheffing kan ervan uit worden gegaan dat Eekhoorn in en rond het plangebied voorkomt. In het park zijn verschillende waarnemingen van Eekhoorn bekend. De overige soorten zoogdieren zijn alleen als passant te verwachten.

4.3 Vleermuizen

Vleermuizen zijn strikt beschermd in de Habitatrichtlijn. Verblijfplaatsen kunnen zich in bomen en kunstwerken bevinden, zoals gebouwen, bunkers, bruggen en dergelijke. De bebouwing binnen het plangebied is grotendeels ongeschikt als verblijfplaats voor vleermuizen vanwege de enkelwandige constructie en het open karakter. Dit geldt voor gebouwen 1, 3 en 5-8 (fig. 2). Gebouw 2 (oorspronkelijke woning) is in theorie geschikt voor dwergvleermuizen en laatvlieger op grond van het pannendak. Vanwege de nauwsluitende dakpannen, het ontbreken van een spouw en het ontbreken van ruim liggende hoekpannen op een stenen gevel is de geschiktheid voor laatvlieger beperkt. Gebouw 4 (manege) is nauwelijks geschikt voor vleermuizen vanwege het ontbreken van een spouw, de nauw aansluitende daklijst, het grotendeels enkelwandige golfplaten dak dat goed toegankelijk is voor muizen en ratten. Hier zijn hoogstens kleine zomerverblijven van dwergvleermuizen te verwachten terwijl verblijfplaatsen van laatvlieger zijn uit te sluiten.

In de oudere bomen zijn op basis van een visuele controle geen evidente holten gevonden. Op het terrein zal gefoerageerd worden, met name langs de oude bomen op de grens met het park. Omdat het terrein besloten blijft (de randbegroeiing blijft behouden) is geen negatief effect op de foerageerfunctie te verwachten. Het terrein ligt tussen een open landbouwgebied en een bos en speelt daardoor geen essentiële rol in vliegroutes. Vanwege de potentie van het terrein voor verblijfplaatsen is in 2018 een vleermuisonderzoek gedaan. Omdat slechts één klein gebouw marginaal geschikt is voor laatvlieger is het voorjaarsonderzoek niet uitgebreid uitgevoerd. Met het oog op laatvlieger zijn in het voorjaar van 2020 twee avondbezoeken aan het onderzoek toegevoegd. In onderstaande tabel zijn de details van het onderzoek weergegeven.

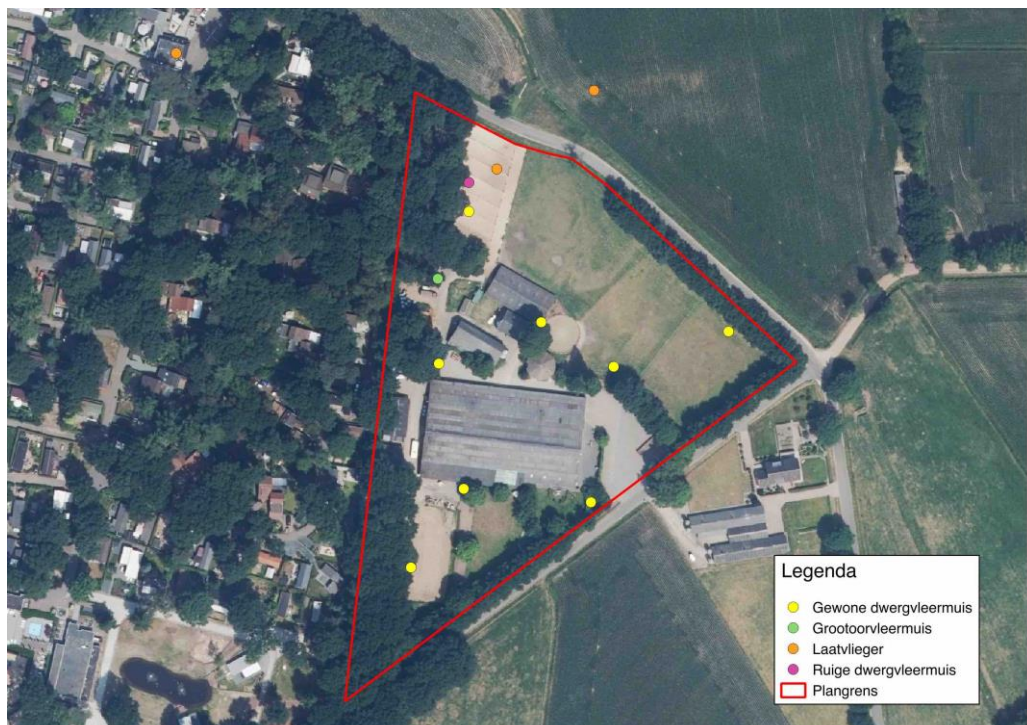
Details onderzoek vaste rust- en verblijfplaatsen vleermuizen						
Datum	Aandachtspunt	periode	tijden	Temp.	Wind	weertype
06-06-2018	Kraamverblijven	Ochtend	03:00-05:15	12°C	0 Bft	Onbewolkt
05-07-2018	Kraamverblijven	Avond	22:00-24:00	18°C	0 Bft	Onbewolkt
03-09-2018	Paarverblijven	Avond	21:20-23:20	21°C	0 Bft	Bewolkt
20-09-2018	Paarverblijven	Avond	20:45-22:45	19°C	2 Bft	Onbewolkt
01-06-2020	Kraamverblijven	Avond	21:55-23:55	19°C	0 Bft	Lichtbewolkt
27-06-2020	Kraamverblijven	Avond	22:00-24:00	18°C	0 Bft	Bewolkt

Het terrein is in 2018 viermaal bezocht in de periode van april tot september. De focus van het vleermuisonderzoek lag in het voorjaar op zomer- en kraamverblijven en in het najaar op paarverblijven van vleermuizen. De voorjaarsbezoeken vonden plaats in de twee uur na zonsondergang of de twee uur voor zonsopgang. De najaarsbezoeken begonnen later op de avond in verband met de balts die later op de avond begint. In het voorjaar van 2020 is de locatie 's avonds tweemaal aanvullend bezocht met betrekking tot laatvlieger.

Het onderzoek is uitgevoerd door de heer M. Bleijerveld. Voor het vleermuisonderzoek is gebruik gemaakt van twee *bat detectors*, namelijk een Peterson D240x en een Elekon Batlogger M. Het laatste apparaat maakt van alle geluidswaarnemingen een hoogwaardige opname voor een geluidsanalyse met het programma Batscope. Verder is warmtebeeldkijker gebruikt.

Resultaten voorjaarsonderzoek 2018

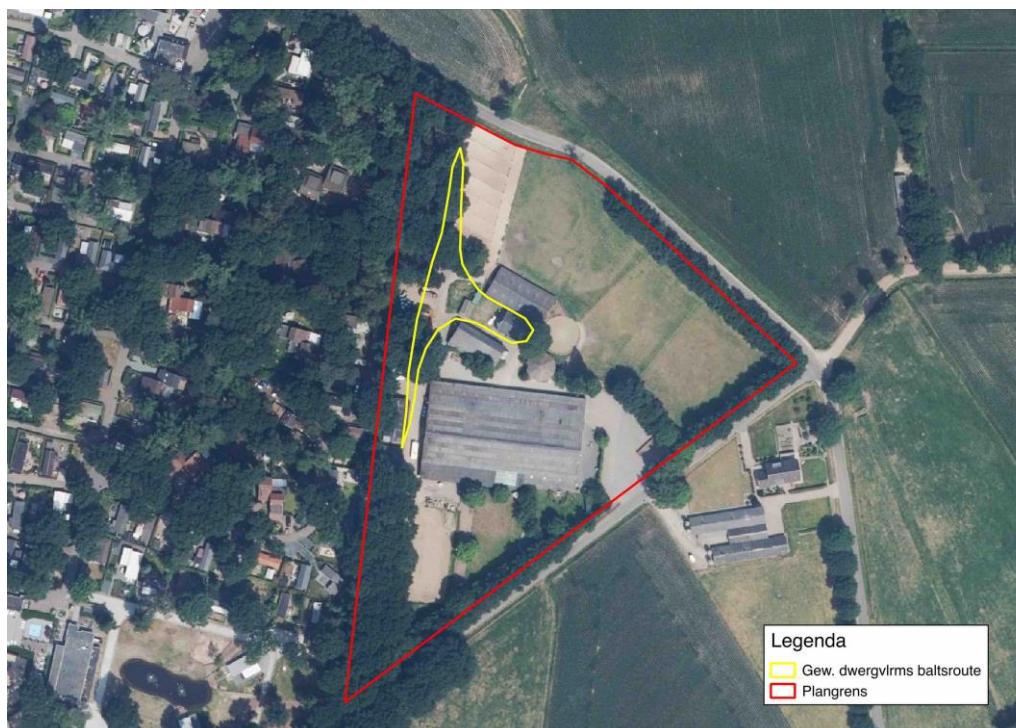
Tijdens het ochtendbezoek van 6 juni is weinig vleermuisactiviteit vastgesteld (fig. 15). Op het terrein werd gefoerageerd door een enkele Gewone dwergvleermuis, met name langs de eiken aan de westzijde. Tevens kwam hier een foeragerende Grootoorvleermuis langs. Tegen zonsopgang trokken enkele Gewone dwergvleermuizen langs de eiken naar het noorden. Op het terrein is geen zwermgedrag of invliegen waargenomen. Tijdens het avondbezoek op 5 juli verschenen circa twintig minuten na zonsondergang de eerste foeragerende Gewone dwergvleermuizen op het terrein. Gedurende het gehele bezoek waren kleine aantallen foeragerend op het terrein waar te nemen, met name tijdens het eerste uur. Af en toe foerageerde bij de eiken een Ruige dwergvleermuis. Circa twintig minuten na zonsondergang is een Laatvlieger waargenomen die ten noorden van het terrein langsvloog. In het tweede uur foerageerde een Laatvlieger enige tijd boven het huisjespark en bij de eiken aan de noordzijde. Er zijn geen uitvliegende of zwermende vleermuizen waargenomen.

Figuur 15. Relevante resultaten van het voorjaarsonderzoek vleermuizen in 2018.

Resultaten najaarsonderzoek 2018

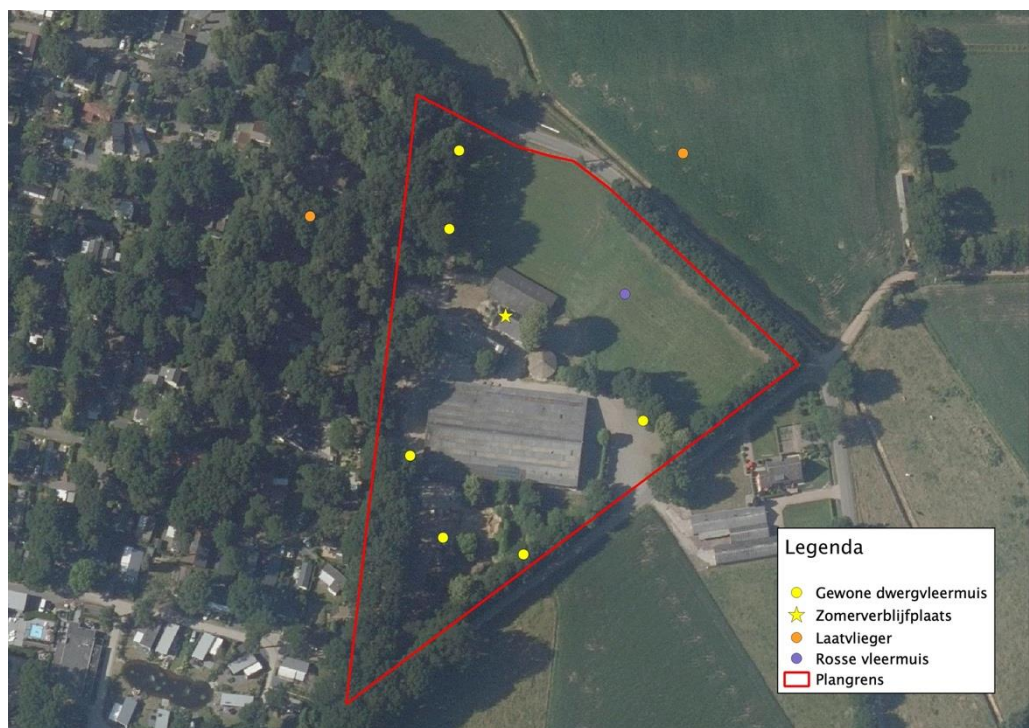
Tijdens de najaarsbezoeken baltste een Gewone dwergvleermuis vrijwel permanent langs de eiken aan de westzijde (fig. 16). Zeer regelmatig vloog het dier daarbij even dicht rond de oorspronkelijke woning (gebouw 2). Er zijn geen andere baltende vleermuizen waargenomen.

Figuur 16. Relevante resultaten van het najaarsonderzoek vleermuizen in 2018.

Resultaten voorjaarsonderzoek 2020

Op beide data vloog er circa een kwartier na zonsondergang één gewone dwergvleermuis uit gebouw 2 (fig. 17). De uitvlieglocatie bevond zich bij de daklijst van de westgevel (noordkant). Op het terrein werd door één tot enkele dieren gefoerageerd. Laatvlieger is op beide data waargenomen maar pas in het tweede uur. Maximaal één dier foerageerde boven de landbouwpercelen ten noorden van het plangebied en af en toe boven park Berkenrhode. De soort is niet in het plangebied waargenomen. Verder is enkele malen een hoog overvliegende rosse vleermuis waargenomen zonder binding met het plangebied.

Figuur 17. Relevante resultaten van het voorjaarsonderzoek vleermuizen in 2020.

4.4 Vogels

Op het terrein was een aantal algemene vogelsoorten aanwezig, zoals Houtduif, Turkse tortel, Boomkruiper, Merel, Zanglijster en Vink. Dergelijke soorten zijn te verwachten als broedvogel in de opgaande begroeiing. Het plangebied is kenmerkend voor drie broedvogels met een vaste nestplaats, te weten Huismus, Steenuil en Kerkuil. Huismus was op het terrein aanwezig. Er waren aanwijzingen dat het terrein in gebruik is als broedplaats. Voor beide uilen zijn bijna alle gebouwen ongeschikt als broedplaats vanwege het ontbreken van verborgen ruimten. Alleen van het manegegebouw (geb. 4) is het gebruik door Steenuil niet geheel uit te sluiten. De zuidelijke dakrand is namelijk op de hoeken stuk, waardoor toegang tot een meer besloten ruimte mogelijk is (fig. 18). Er is echter geen enkele aanwijzing gevonden voor gebruik. Mede door de nabijheid van volwassen bos wordt het voorkomen van Steenuil niet waarschijnlijk geacht, maar geheel uit te sluiten is het niet. Kerkuil is hier uit te sluiten vanwege het volledig ontbreken van sporen. Er zijn geen grotere nesten in de bomen aangetroffen die wijzen op vaste nestplaatsen van roofvogels.

Figuur 18. Zuidwesthoek gebouw 4 met kapotte dakrand en oude mussennesten.

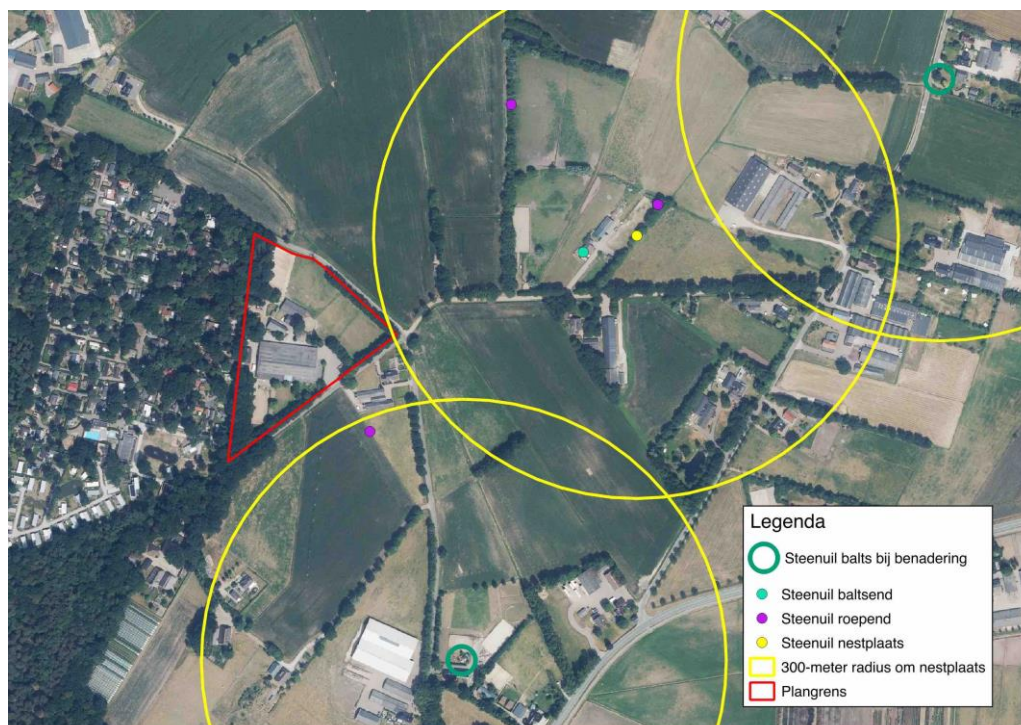
Op grond van de vermoedelijke aanwezigheid van Huismus en de potentie van de manege als broedplaats voor Steenuil is naar beide soorten aanvullend onderzoek gedaan. Voor steenuil is dit in 2018 gebeurd, huismus is in 2020 onderzocht. In onderstaande tabel zijn de details hiervan weergegeven.

Details onderzoek vaste rust- en verblijfplaatsen						
Datum	Aandachtspunt	periode	tijden	Temp.	Wind	weertype
12-03-2018	Steenuil	Avond	18:20-20:20	9°C	0 Bft	Bewolkt, 1 ^e half uur lichte motregen
06-04-2018	Steenuil	Avond	22:00-24:00	14°C	2 Bft	Lichtbewolkt
15-04-2018	Steenuil	Avond	21:20-23:20	17°C	1 Bft	Lichtbewolkt
09-04-2020	Huisumus	Ochtend	08:00-10:00	15°C	1 Bft	Lichtbewolkt
05-05-2020	Huisumus	Ochtend	08:00-10:00	11°C	1 Bft	Lichtbewolkt

Voor het steenuilonderzoek is de 3x10-methode van Steenuiloverleg Nederland (Stone) toegepast. Hierbij wordt nabij potentiële broedlocaties de baltsroep afgespeeld en gewacht op een reactie. Dit is gedaan bij de woningen in de directe omgeving van de manege. Voor het huismusonderzoek is in het plangebied gezocht naar aanwezigheid nestindicerend gedrag van Huismus, zoals zang, alarmgedrag, invliegen en sporen als nestmateriaal en uitwerpselen.

Resultaten steenuilonderzoek

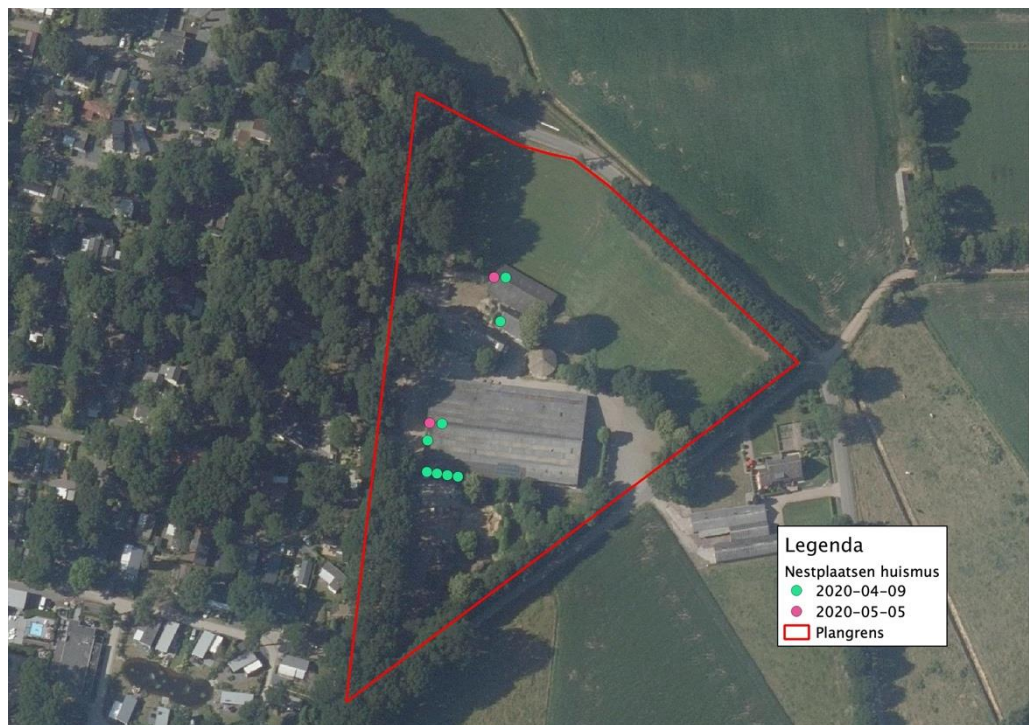
Tijdens de eerste twee bezoeken is weinig activiteit van Steenuilen waargenomen. Op 12 maart is alleen een verre contactroep gehoord ten noorden van het plangebied. Op 6 april leverde het bezoek geen waarnemingen van Steenuil op. Tijdens het derde bezoek onverwachts wel activiteit rond het plangebied waargenomen (fig. 19). Ten noordoosten en zuidoosten van de manege zijn twee territoria gevonden op basis van balts- en contactgeluiden. Van de noordoostelijke locatie is ook de nestplaats gevonden, op de zuidoostelijke locatie is dit alleen bij benadering gelukt. Verder bevond zich op grotere afstand ten noordoosten van de manege een derde territorium. Tijdens het vleermuisonderzoek later in het seizoen waren de uilen regelmatig te horen. In het plangebied zijn nooit uilen waargenomen. De manege ligt buiten de theoretische grens van 300 meter van beide nestplaatsen.

Figuur 19. Relevante resultaten van het steenuilonderzoek.

Resultaten Huismusonderzoek

Tijdens het eerste bezoek zijn acht nestplaatsen van huismus vastgesteld (fig. 19). Er was één territorium aanwezig in gebouw 1 en 2 en zes territoria in gebouw 4. Tijdens het tweede bezoek was er veel minder activiteit waar te nemen. Er zijn nog maar twee territoria vastgesteld waarvan één in gebouw 1 en één in gebouw 4. Wel werd er gefoerageerd op het terrein waarbij heen en weer werd gevlogen tussen het manegeterrein en het recreatiepark. Vermoedelijk hebben de mussen de nestplaatsen verplaatst naar het recreatieterrein omdat de manege afgelopen winter leeg is komen te staan. Over het algemeen verdwijnt huismus na één broedseizoen wanneer de bewoning wordt gestaakt.

Figuur 19. Relevante resultaten van het huismussenonderzoek.

4.5 Amfibieën

Alle soorten amfibieën zijn in meer of mindere mate beschermd. In en rond het plangebied zijn alleen algemene soorten amfibieën te verwachten op grond van de habitats droog bos en regulier agrarisch gebied met genormaliseerde beken. Voor de te verwachten amfibieën, zoals Bruine kikker en Gewone pad, geldt in provincie Gelderland een algemene vrijstelling van de Wnb in geval van ruimtelijke ingrepen.

4.6 Reptielen

Alle soorten reptielen zijn in meer of mindere mate beschermd. Het plangebied voldoet niet aan de eisen die de Nederlandse soorten reptielen aan hun habitat stellen. Een negatief effect op deze soortgroep is daarom uit te sluiten.

4.7 Vissen

In en rond het plangebied komt geen oppervlaktewater voor. Een negatief effect op vissen in het algemeen is uitgesloten.

4.8 Ongewervelden

In de groenstrook aan de westzijde komen enkele kwijnende en dode eiken voor. Dergelijke bomen zijn essentieel voor de voortplanting van Vliegend hert (Wnb nationaal en HR-soort Veluwe). In de regio is geen populatie Vliegend hert bekend en het is onwaarschijnlijk dat de bomen daadwerkelijk in gebruik zijn. Aanvullend onderzoek naar het voorkomen van Vliegend hert is niet noodzakelijk. Bij de herontwikkeling worden, met behoud van een volledige kroondekking, de dode/niet vitale bomen verwijderd. Tussen de bomen in worden met behulp van half-verharding parkeerplaatsen gerealiseerd. Geadviseerd wordt om daar waar dat in de aanleg mogelijk is stronken van eiken te handhaven, zodat toekomstig leefgebied voor vliegend hert wordt gerealiseerd.

4.9 Samenvatting

In het plangebied zijn algemene, nationaal beschermde kleine zoogdieren en amfibieën te verwachten. Verder behoort het plangebied zeer waarschijnlijk tot het leefgebied van Eekhoorn. De overige soorten zoogdieren zijn alleen als passant te verwachten. Voor vleermuizen speelt het terrein een bescheiden rol als foerageergebied en voor vliegroutes. In één van de gebouwen bevond zich een zomer- en paarverblijf van een Gewone dwergvleermuis. Verder is het plangebied geschikt voor een vogels zonder vaste nestplaats. Van Huismus zijn acht vaste nestplaatsen aanwezig in meerdere gebouwen. In de eikenstrook aan de westzijde staan bomen die in potentie geschikt zijn voor Vliegend hert.

Tabel 1: Beschermde soorten die binnen de planlocatie worden verwacht op basis van bestaande gegevens en het veldbezoek.

SOORTGROEP	TOELICHTING	BESCHERMDE SOORTEN			
		GEEN	WNB	HR	VR
Planten		X			
Zoogdieren	Algemene soorten		Alg. ontheffing		
Eekhoorn			Aannemelijk		
Vleermuizen	Verblijfplaatsen			Zomer/paarverblijf	
Vleermuizen	Foerageergebied			Verwaarloosbaar	
Vleermuizen	Vliegroutes			Verwaarloosbaar	
Broedvogels	Zonder vaste nestplaats				Aannemelijk
Broedvogels	Met vaste nestplaats				Huismus
Amfibieën			Alg. ontheffing		
Reptielen		X			
Vissen		X			
Vliegend hert			Potentie		

5 Conclusies

5.1 Beschermde gebieden

Het plangebied is wat de westelijke en zuidwestelijke groenstrook betreft onderdeel van het GNN en de GO. De zuidpunt van het plangebied grenst aan Natura 2000-gebied Veluwe. Op de beschermde gebieden is geen negatief effect te verwachten, omdat het terrein al een recreatieve functie heeft. De groenstroken welke onderdeel zijn van het GNN krijgen de bestemming natuur/groen. Overige delen van de groenstroken welke vallen binnen de GO worden ingepast en krijgen een Groenbestemming. Hierbinnen is parkeren op half-verharding toegestaan.

5.2 Beschermde soorten

Algemene zoogdieren en amfibieën (Wnb-nationaal/alg. vrijstelling)

Door de uitvoering kan verstoring van algemene soorten kleine zoogdieren en amfibieën optreden en ook sterfte van dieren. Voor een aantal van de nationaal beschermde soorten geldt afhankelijk van de provincie een vrijstelling bij ruimtelijke ingrepen. In provincie Gelderland geldt deze vrijstelling voor alle soorten die in het plangebied te verwachten zijn.

Eekhoorn (Wnb-nationaal)

Op eekhoorn is geen negatief effect te verwachten, omdat het meeste groen behouden blijft, met name de oude groenstrook aan de westzijde. Bij het kappen van bomen moet een goedgekeurde gedragscode worden gevolgd om sterfte en verstoring van Eekhoorn te voorkomen.

Vliegend hert (Wnb-nationaal & HR-soort Veluwe)

In de regio is geen populatie van deze soort bekend en het is onwaarschijnlijk dat Vliegend hert in het plangebied voorkomt. Aanvullend onderzoek naar de aanwezigheid van de soort is niet noodzakelijk. Geadviseerd wordt om daar waar dat in de aanleg mogelijk is stronken van eiken te handhaven, zodat toekomstig leefgebied voor vliegend hert wordt gerealiseerd.

Vleermuizen (Wnb-HR)

In het plangebied was een zomer- en paarverblijf van een Gewone dwergvleermuis aanwezig in gebouw 2. Het is aannemelijk dat het hier om hetzelfde dier gaat. Omdat het gebouw gesloopt wordt gaat deze verblijfplaats verloren en tevens kan sterfte optreden. Dit is verboden volgens de Wnb. Daarom dient voor het plan een ontheffing te worden aangevraagd bij provincie Gelderland. Ten behoeve van de aanvraag dient een activiteitenplan te worden opgesteld waarin maatregelen zijn beschreven om negatieve effecten te voorkomen en de duurzame instandhouding van de populaties te waarborgen. Het plan is niet van invloed op de vastgestelde vlieg- en foerageroutes.

Broedvogels zonder vaste nestplaatsen (Wnb-VR)

In opgaande begroeiing en gebouwen zijn broedvogels te verwachten. Bij uitvoering tijdens het broedseizoen is vernieling van nesten en sterfte van vogels mogelijk. Dit is verboden volgens de Wnb. Daarom dienen de werkzaamheden buiten het broedseizoen plaats te vinden. De piek van het broedseizoen beslaat de periode van 15 maart tot 15 juli, maar eerdere en vooral latere broedgevallen

zijn mogelijk. In de periode van 15 september tot en met februari is de kans op broedgevallen gering.

Broedvogels met vaste nestplaatsen (Wnb-VR)

Door de sloop van de gebouwen gaan acht vaste nestplaatsen van Huismus verloren. Ook kan door de sloop sterfte optreden. Dit is verboden volgens de Wnb. Daarom dient voor het plan een ontheffing te worden aangevraagd bij provincie Gelderland. Ten behoeve van de aanvraag dient een activiteitenplan te worden opgesteld waarin maatregelen zijn beschreven om negatieve effecten te voorkomen en de duurzame instandhouding van de populaties te waarborgen.

Tabel 2. Maatregelen en vervolgacties n.a.v. quickscan

Soortgroep	Soort	Maatregel/vervolgactie
Planten	Alle	—
Vleermuizen	Alle	Activiteitenplan opstellen & ontheffing aanvragen
Zoogdieren	Alle	—
Eekhoorn		Ouder bomen kappen volgens goedgekeurde gedragscode
Vogels zonder vaste verblijfplaats	Alle	Werkzaamheden buiten de periode 15 maart - 15 juli (15 sep)
Huisemus	Alle	Activiteitenplan opstellen & ontheffing aanvragen
Reptielen	Alle	—
Vissen	Alle	—
Ongewervelden	Alle	Stronken van eiken daar waar mogelijk handhaven

Bronnen

1. Boot. 11 januari 2018. Projectplan Berkenrhode. Doc.nr. L06389-028
2. Kapteyn, K., 1995. Vleermuizen in het landschap. Over hun ecologie, gedrag en verspreiding. Schuyt & Co Uitgevers, Haarlem.
3. www.ndff.nl
4. www.gelderland.nl
5. www.synbiosis.alterra.nl
6. www.waarneming.nl

Bijlage I Wettelijk kader en beleidskader

De toets is gericht op de aanwezigheid van beschermde soorten en beschermde gebieden. De bescherming is in de wet geregeld middels de Wet natuurbescherming. De gebiedsbescherming die voortkomt uit het beleid uit de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte en de provinciale structuurvisies en verordeningen (NNN/EHS) neemt een aparte positie in.

Wet
natuurbescherming

De Wet natuurbescherming (Wnb) verenigt of vervangt verschillende wetten en verdragen op het gebied van bos- en natuurbescherming, te weten:

- Voormalige Flora- en Faunawet
- Europese Vogelrichtlijn
- Europese Habitatrichtlijn, Verdrag van Bonn en Verdrag van Bern
- Voormalige Boswet

Activiteiten mogen niet leiden tot een overtreding van de verbodsbepalingen. Om af te mogen wijken van de verbodsbepalingen via een ontheffing of vrijstelling moet aan drie criteria zijn voldaan:

- Ten eerste mag alleen van de verbodsbepaling afgeweken worden als er geen andere bevredigende oplossing voor de handeling mogelijk is.
- Ten tweede moet tegenover de afwijking van het verbod een in de wet genoemd belang staan. De wet geen voor de verschillende beschermingsregimes aan wat die belangen zijn zoals volksgezondheid of openbare veiligheid.
- Tenslotte mag de ingreep geen afbreuk doen aan de staat van instandhouding van de soort.

De Wnb kent verschillende beschermingsregimes voor nationaal beschermde soorten, Vogelrichtlijnsoorten en Habitatrichtlijnsoorten. Elk van deze drie beschermingsregimes kent zijn eigen verbodsbepalingen en vereisten en belangen voor vrijstelling of ontheffing van de verboden. In onderstaande tabel is een overzicht gegeven van de verbodsbepalingen die relevant zijn bij ruimtelijke ontwikkelingen en dergelijke.

Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn § 3.1 Wnb	Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn § 3.2 Wnb	Beschermingsregime andere soorten § 3.3 Wnb
Art 3.1 lid 1 Het is verboden in het wild levende vogels opzettelijk te doden of te vangen.	Art 3.5 lid 1 Het is verboden soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen.	Art 3.10 lid 1a Het is verboden soorten opzettelijk te doden of te vangen.
Art 3.1 lid 2 Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.	Art 3.5 lid 4 Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren te beschadigen of te vernielen.	Art 3.10 lid 1b Het is verboden de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren opzettelijk te beschadigen of te vernielen.

Art 3.1 lid 3 Het is verboden eieren te rapen en deze onder zich te hebben.	Art 3.5 lid 3 Het is verboden eieren van dieren in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen.	Niet van toepassing
Art 3.1 lid 4 en lid 5 Het is verboden vogels opzettelijk te storen, tenzij de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.	Art 3.5 lid 2 Het is verboden dieren opzettelijk te verstoren.	Niet van toepassing.
Niet van toepassing.	Art 3.5 lid 5 Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen.	Art 3.10 lid 1c Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen.

Vrijstelling

In sommige gevallen geldt voor een handeling die gevolgen heeft voor een soort een vrijstelling. Vormen van vrijstellingen zijn het toepassen van een gedragscode, een programmatische aanpak, een provinciale verordening en een ministeriele regeling.

Zorgplicht

De zorgplicht houdt in dat een ieder voldoende zorg in acht moet nemen voor de in het wild levende dieren en planten, alsmede voor hun directe leef- omgeving. Overtreding van de zorgplicht is niet strafbaar gesteld; de zorgplicht kan wel door toepassing van bestuursdwang worden gehandhaafd.

Bevoegd gezag

De provincie waarin een handeling plaatsvindt is in principe verantwoordelijk voor de uitvoering van de Wnb. In een aantal gevallen is de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland namens het Rijk verantwoordelijk. Het gaat om zaken van nationaal of provincie-overschrijdend belang, zoals Rijkswegen, -wateren en militaire activiteiten.

Rode lijst

Een Rode Lijst bevat een overzicht van soorten die uit Nederland zijn verdwenen of dreigen te verdwijnen. Dit wordt bepaald op basis van zeldzaamheid en/of negatieve trend. De lijsten worden periodiek vastgesteld door de minister van EZ. Rode lijsten hebben geen juridische status. Als een soort op de lijst komt, is deze niet automatisch beschermd. Daarvoor moet de soort worden aangewezen onder de Wnb. De Rode lijsten helpen daarbij. Deze lijsten worden ook gebruikt om te toetsen of de beleidsdoelen over biodiversiteit worden gehaald (www.rijksoverheid.nl).

NNN/EHS

Het Nationale Natuurnetwerk (NNN, voorheen de Ecologische Hoofdstructuur - EHS) is een netwerk van bestaande en nog te ontwikkelen natuurgebieden in Nederland. De EHS is als beleidsdoel opgenomen in de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (SVIR). De juridische borging van de nationale ruimtelijke belangen die in de SVIR worden aangewezen vindt plaats via het

Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro). De rijkslijn zoals verwoord in het SVIR en Barro is dat er bij EHS geen sprake is van externe werking.

De provincies zijn verantwoordelijk voor de begrenzing en de ontwikkeling van dit natuurnetwerk. Zij wijzen in hun structuurvisie of verordening de gebieden aan die onder het NNN vallen. In of in de nabijheid van een NNN-gebied geldt het 'nee, tenzij'-principe: nieuwe plannen of projecten zijn niet toegestaan als ze de wezenlijke (potentiële)waarden en kenmerken van het NNN-gebied significant aantasten, tenzij er sprake is van redenen van groot openbaar belang en er geen reële alternatieven zijn. De schade dient in dat geval door mitigerende maatregelen zoveel mogelijk beperkt te worden. De restschade dient te worden gecompenseerd. De planologische bescherming van het NNN vindt plaats in op basis van de Wet ruimtelijke ordening vast te stellen bestemmingsplannen.